
Fra: QuestBack <noreply@questback.com>
Sendt: 12. juli 2018 12:30
Til: KD-RETHOS
Emne: Respons på Høring RETHOS fase1

- Høringssvaret kommer fra
 - Universitet/høyskole
- Navn på avsender av høringen (hvilket universitet/høyskole, kommune, statlig etat, brukerorganisasjon osv.)
 - Universitetet i Agder
- Hvilke retningslinjer vil du gi innspill på? (her velger du alle de retningslinjene du vil gi innspill på. Det må velges minst en.)
 - Barnevernspedagogutdanningen
 - Bioingeniørutdanningen
 - Sosionomutdanningen
 - Sykepleierutdanningen
 - Vernepleierutdanningen
- Barnevernspedagogutdanningen: I hvilken grad vurderes utkast til retningslinjen å være i tråd med tjenestenes fremtidige kompetansebehov? Besvar på en skala fra 1 -5, der '1' betyr i 'svært liten grad' og '5' betyr 'i svært stor grad'
 - 3
- Begrunn svaret
 - Universitetet i Agder (UiA) vurderer at utkastet stort sett er i tråd med, men ikke tilstrekkelig for å dekke, tjenestens fremtidige kompetansebehov. Det har gjennom flere utredninger kommet fram krav om en styrket utdanning for å kunne imøtekomme barnevernets behov for kompetanse. UiAs vurdering er at det i et så komplekst fagfelt trengs avansert og inngående kompetanse på de fleste barnevernrelaterte områder, noe som UiA mener forutsetter en femårig sammenhengende utdanning på masternivå i barnevern. En femårig masterutdanning i barnevern gir mulighet for studentene til å arbeide med sin personlige profesjonelle utvikling og dannelses gjennom integrering av kunnskap, reflektert utprøving og utforskning i praksis.

- I hvilken grad vurderes utkast til retningslinjen å være i tråd med brukernes fremtidige behov for kompetanse i tjenestene? Besvar på en skala fra 1 -5, der '1' betyr 'i svært liten grad' og '5' betyr 'i svært stor grad'
 - 3
- Begrunn svaret
 - Avsnitt tre under Formål omhandler barnevernspedagogens rolle og er viktig med tanke på samarbeid med barn og unge. I og med at dette innholdet i liten grad gjenspeiles i læringsutbyttebeskrivelsene, vurderer UiA at det er fare for at disse blir mindre vektlagt i studiene. I tillegg savnes følgende:
 - I punkt 3: Har bred kunnskap om vurdering og forståelse av barnets beste, barns behov og barns rettigheter.
 - kunnskap og ferdigheter i å samtale og samarbeide med barn og dokumentasjon av det arbeidet og de vurderinger som gjøres
- Hvordan vurderes graden av detaljering med hensyn til utdanningsinstitusjonens behov for autonomi (mulighet for lokal tilpasning) og behovet for nasjonal standardisering å være ivaretatt i læringsutbyttebeskrivelsene? Besvar på en skala fra 1 -10, der '1' er 'alt for detaljerte' og '10' er 'alt for generelle'
 - 5
- Begrunn svaret
 - I disse retningslinjene framgår ikke kunnskapsområder, og det er en svakhet slik UiA ser det. På den måten blir ikke kjerneområdene i utdanningen definert, og det er fort gjort å «gå seg vill» i de ulike læringsutbyttene. Kunnskapsområder vil kunne gi utdanningsinstitusjonen noen kjerneområder å forankre utdanningen ut i fra. Revidering av retningslinjene gir departementet en anledning til å definere kjerneområder som gjenspeiler dette kompetansebehovet og samtidig klargjøre et teoretisk ståsted. På bakgrunn av det vil en kunne vurdere om graden av detaljering vil kunne reduseres noe. De enkelte læringsutbyttene er ikke på et overordnet nivå og dermed for detaljert beskrevet. Vi vil kommentere dette ytterligere under pkt. 10.
- Er det noen typer kompetanse som mangler i høringsutkastet til retningslinje?

- Vår vurdering er at kompetanse på følgende områder ikke kommer tydelig nok fram i retningslinjen: • innhold og forståelse av begrepet forsvarlighet • forebyggende arbeid • fosterhjemsarbeid • krise-/akutthåndtering • kulturkompetanse Ut over dette, velger UiA å besvare mangler ved å henvise til konkrete læringsutbytter i retningslinjen. Kunnskap Pkt. 4 Samspill og tilknytning bør inngå her Pkt. 10 Setningen er utydelig med tanke på om det skilles mellom barnevern og i miljøterapeutiske settinger. Lages det her et kunstig skille mellom barnevern og miljøterapi? Pkt. 20 Er et godt eksempel på at læringsutbyttebeskrivelsene er for fragmenterte. Arbeidsinkludering bør inngå i levekår generelt. Pkt. 21 anbefaler at punktet også inkluderer foreldrekonflikt Ferdigheter UiA merker seg at «kan anvende» brukes på de fleste læringsutbyttene. Det fører etter vår vurdering til en fremmedgjøring og en for teknisk formulering som ikke favner den mer grunnleggende integrering av kunnskapen hos studenten. F.eks. punkt 4: "kan anvende relasjoner". Hva innebærer det? Evne til å inngå i og skape trygge relasjoner sier mye mer om skikkethet til yrket. Pkt. 1 Savner barnesyn og verdier Pkt. 7 Ikke bare målrettet og systematisk, men også helhetlig Pkt. 12 Kan anvende digitale verktøy blir for overfladisk. Studenten bør ha forståelse for barns digitale verden og for bruk av IKT og nye teknologiske løsninger i tjenester for å møte volumet og bredden av de oppgaver barnevernet står overfor Pkt. 14 anbefaler at det tilføyes beslutte og koordinere Pkt. 15 Hvor inngår barnets individuelle omsorgsbehov? Generell kompetanse Under generell kompetanse savner UiA et punkt om rolleforståelse og ansvarlighet. Videre har vi kommentarer til følgende: Pkt. 1 Her bør det tilføyes overordnede prinsipper, barnesyn og verdier for barnevernets arbeid Pkt. 3 Kan punktet virke stigmatiserende? Er ivaretatt under formål Punkt 4-7 er veldig bra!
- Er beskrivelsen av den delen av utdanningen som foregår i praksis (praksisstudiet) hensiktsmessig og gjennomførbart?
 - Ja
- Begrunn svaret
 - Retningslinjene bør også tydeligere fange opp vitenskapsteoretiske grunnlagsproblemstillinger knyttet til forståelsen av samspillet mellom

ulike kunnskapsformer og barnevernsarbeiderens praksis. UiA mener det er veldig bra at det er tydelige krav til å gjennomføre praksis i direkte arbeid med utsatte barn og unge og tror det bidrar til refleksjon rundt fordommer, etikk og personlig verdigrunnlag på en god måte. Dette forutsetter at en klarer å skaffe nok praksisplasser og får kompetente veiledere, noe som kan bli utfordrende. Det er imidlertid noe uklart hva som ligger i veiledningen; skal studenten bare ha en individuell midtveissamtale med praksisveileder (regner med at praksisveileder er veileder på praksisplassen, ikke kontaktlærer?) Det står at studentene skal ha individuell veiledning, men vi savner at krav til omfanget av veiledning og kompetansen til veileder fastsettes. Her mener vi det ville vært lurt å følge anbefalingene i Praksisprosjektet UHR, 2016.

- I hvilken grad er omfanget på retningslinjen gjennomførbart innenfor rammene av en 3-årig bachelorutdanning? Besvar på en skala fra 1-5 der '1' er 'alt for lite omfattende' og '5' er 'alt for omfattende'
 - 5
- Begrunn svaret
 - Retningslinjene ser ut til å være for omfattende for en 3-årig utdanning, og dette reflekterer at sektoren har et større kompetansebehov generelt (jfr. pkt. 5).
- Er det andre høringsinnspill?
 - Kunnskap fra barn og unge er viktig for å sikre en utdanning som resulterer i kompetente barnevernspedagoger. I vårt arbeid med masterprogram i barnevern, har Forandringsfabrikken kommet med innspill om at studentene i oppstarten trenger en innføring i hvordan det føles å være småbarn, barn og unge i Norge via en dialog med barnehagebarn, småskolebarn og ungdom. Det samme gjelder hvordan det føles å være barn, ungdom og forelder i møte med kommunebarnevernet og barnevernsinstitusjoner. En god barnevernarbeider bygger på flere kunnskapskilder, hvordan en skal lære og utdanne barnevernsarbeidere til å ivareta barn og unges erfaringer på en likeverdig måte med andre kunnskapskilder krever nytenkning.

- Bioingeniørutdanningen: I hvilken grad vurderes utkast til retningslinjen å være i tråd med tjenestenes fremtidige kompetansebehov? Besvar på en skala fra 1 -5, der '1' betyr i 'svært liten grad' og '5' betyr 'i svært stor grad'
 - 4
- Begrunn svaret
 - Utkastet til nye retningslinjer for bioingeniørutdanning i Norge er veldig lik den gjeldende rammeplanen fra 2005 og dekker kjerneområdene innenfor bioingeniørfaget, men alle framtidige kompetansebehov for tjenestene er ikke godt nok dekket. Spesielt gjelder dette krav om kunnskap innenfor IKT, automasjon, robotteknologi og annen digital teknologi. Innenfor bioingeniørfaget er teknologien en premissleverandør i den daglige driften. Bioingeniører bør ha mer definerte kunnskaper og ferdigheter innenfor disse områdene. For tjenestene er det viktig å ha personell som er trent i reelle arbeidssituasjoner. I de nye retningslinjene er det ikke stilt krav til ekstern praksis, og dette er meget uheldig all den tid viktig læring skjer i praksis. Studentene trenger erfaring med å bruke moderne teknologisk utstyr. Utdanningene har ikke mulighet til å kontinuerlig oppdatere utstyret i sine laboratorier. Derfor er de eksterne praksisplassene veldig viktige. Se mer om dette senere. I tillegg er det meget viktig at studenter får ha praksisundervisning på reelle arbeidsplasser og ikke minst møte både polikliniske og sengeliggende pasienter. Tjenestene har og vil ha et større behov for spesialister framover. Bachelorutdanningen er veldig bred, og behovet for bioingeniører med spesialisering blir stadig større. På lengre sikt bør man utrede muligheten til å utvide utdanningen til en 5-årig masterutdanning.
- I hvilken grad vurderes utkast til retningslinjen å være i tråd med brukernes fremtidige behov for kompetanse i tjenestene? Besvar på en skala fra 1 -5, der '1' betyr 'i svært liten grad' og '5' betyr 'i svært stor grad'
 - 5
- Hvordan vurderes graden av detaljering med hensyn til utdanningsinstitusjonens behov for autonomi (mulighet for lokal tilpasning) og behovet for nasjonal standardisering å være ivarettatt i læringsutbyttebeskrivelsene? Besvar på en skala fra 1 -10, der '1' er 'alt for detaljerte' og '10' er 'alt for generelle'

- 8
- Begrunn svaret
 - Det er stor variasjon i hvor detaljerte læreutbyttebeskrivelsene er. Innenfor disse retningslinjene har utdanningsinstitusjonene et stort rom for autonomi. Praksisstudier er vektlagt som en egen paragraf under felles forskrift om rammeverk for helse- og sosialfag, og dette bør gjenspeiles tydeligere i retningslinjene. UiA mener at studentene skal ha ekstern praksis i løpet av sin studietid, i tillegg til intern praksis og ferdighetstrening. Når det gjelder andre utdanninger, som radiografutdanningen, er det definert at praksis skal være omkring 900 timer (30 uker) med oppfordring om en lengre praksisperiode á 360 timer (12 uker). UiA mener at retningslinjene for bioingeniørutdanningen også bør sette et minimum antall timer for ekstern praksis.
- Er det noen typer kompetanse som mangler i høringsutkastet til retningslinje?
 - Krav om kunnskap innenfor IKT, automasjon, robotteknologi og annen digital teknologi bør styrkes.
- Er beskrivelsen av den delen av utdanningen som foregår i praksis (praksisstudiet) hensiktsmessig og gjennomførbar?
 - Nei
- Begrunn svaret
 - I praksisprosjektrapporten fra februar 2016 s. 5 står det: "Typisk for profesjonsutdanningene er at de er både FoU-baserte og praktiske, og skal utdanne til bestemte yrker. Praksisstudier, som foregår i autentiske yrkessituasjoner under veiledning av person med relevant yrkesutdanning og yrkespraksis, har alltid vært en sentral og obligatorisk del av disse utdanningene." Dersom hensikten med det nye styringssystemet skal være at tjenestene skal ha mer innflytelse på innholdet i utdanningene, vil det nye utkastet ikke være i tråd med intensjonen. Den gamle rammeplanen stiller krav om 20 studiepoeng ekstern praksisstudier. De nye retningslinjene har ikke beskrevet et krav om dette. Praksis er en viktig læringsarena og er viktig for forståelsen av faget og for utførelse av framtidige arbeidsoppgaver. Praksis kan i mange tilfeller bidra til økt motivasjon og mindre frafall blant studentene. Det er svært viktig at ekstern praksis ikke

reduseres. UiA mener at det må stilles krav til at minst 10 % av studiet skal være eksterne praksisstudier. Under krav til praksisstudiene bør ordlyden "En del av læringsutbyttene oppnås gjennom ekstern studiepraksis" endres til "En del av læringsutbyttene oppnås kun gjennom ekstern studiepraksis". Videre bør ordlyden "Praksisstudier kan skje internt i institusjonen eller eksternt i medisinske laboratorier" endres til "Praksisstudier foregår internt i institusjonen og eksternt i medisinske laboratorier". Begrepene intern og ekstern praksis må defineres. Det er i dag stor variasjon i hva man tolker som ekstern praksis og hvordan dette telles i antall timer. Det er viktig at de nye retningslinjene prøver å få en standardisering på nasjonalt plan for hva som kan defineres som ekstern praksis. Praksisundervisningen må kvalitetssikres og det bør utvikles kvalitetsindikatorer for både intern og ekstern praksis. Et av de viktigste tiltakene for å sikre kvaliteten i praksisstudiene er å satse mer systematisk på å utvikle praksisveiledernes kompetanse. Dette kom fram i rapporten fra Praksisprosjektet i helse- og sosialfaglig høyere utdanning, som kom i 2016. Rapporten anbefaler å stille formelle krav til praksisveilederes veiledningskompetanse tilsvarende minimum 10 studiepoeng. Det bør stilles krav til at studentene møter virkelige pasienter under veiledning og at de er med på å svare ut reelle laboratoriesvar.

- I hvilken grad er omfanget på retningslinjen gjennomførbart innenfor rammene av en 3-årig bachelorutdanning? Besvar på en skala fra 1-5 der '1' er 'alt for lite omfattende' og '5' er 'alt for omfattende'
 - 4
- Begrunn svaret
 - Retningslinjene er omfattende innenfor en 3-årig bachelorutdanning. Flere kunnskapsområder er lagt til, uten at noen trekkes fra. For å kunne dekke alle læringsutbyttebeskrivelsene må fagplanene legges opp til mer breddelæring enn dybdelæring, selv om de i stor grad er formulert som «kan» og ikke «kjenner til». Utfordringen vil bli å få nok av alt man ønsker å ha med. Studiet er allerede fullpakket slik det framstår i dag. For å få inn noe nytt må noe annet ut. På lengre sikt bør man utrede muligheten til å utvide utdanningen til en 5-årig masterutdanning.

- Sosionomutdanningen: I hvilken grad vurderes utkast til retningslinjen å være i tråd med tjenestenes fremtidige kompetansebehov? Besvar på en skala fra 1 -5, der '1' betyr i 'svært liten grad' og '5' betyr 'i svært stor grad'
 - 3
- Begrunn svaret
 - Sosionomutdanningen er en breddeutdanning som utdanner sosionomer til å arbeide i et komplekst felt. Det anses veldig ambisiøst å skulle dekke alle tjenesteområdenes nåværende og framtidige kompetansebehov. Tjenestene vil fortsatt måtte regne med å gi opplæring til nyutdannede tilpasset den enkelte tjeneste, og sosionomer vil fortsatt stadig måtte fylle på med kunnskap for å kunne dekke behovet som tjenestene har for kompetanse.
- I hvilken grad vurderes utkast til retningslinjen å være i tråd med brukernes fremtidige behov for kompetanse i tjenestene? Besvar på en skala fra 1 -5, der '1' betyr 'i svært liten grad' og '5' betyr 'i svært stor grad'
 - 3
- Begrunn svaret
 - Sosionomutdanningen er en breddeutdanning som utdanner sosionomer til å arbeide i et komplekst felt. Det anses veldig ambisiøst å skulle dekke alle brukeres nåværende og framtidige behov for kompetanse. Sosionomer må fortsatt være lydhøre for brukernes behov og sammen med dem finne ut hva som trengs av kunnskap og kompetanse for å kunne dekke behovet. Vi har lagt merke til at brukernes kunnskap og brukernes perspektiv ikke er nevnt eksplisitt i retningslinjene, men at deltakelse fra brukere og samarbeid med brukere og samarbeidspartnere er nevnt flere ganger. Vi ønsker at et samarbeid mellom utdanningene og brukerorganisasjoner tydeliggjøres i retningslinjene.
- Hvordan vurderes graden av detaljering med hensyn til utdanningsinstitusjonens behov for autonomi (mulighet for lokal tilpasning) og behovet for nasjonal standardisering å være ivaretatt i læringsutbyttebeskrivelsene? Besvar på en skala fra 1 -10, der '1' er 'alt for detaljerte' og '10' er 'alt for generelle'
 - 5
- Begrunn svaret

- Vi ser behovet for styring, men vi trenger også autonomi. Retningslinjene gir klare føringer på sluttkompetanse, men også rom for at institusjonene kan sette sitt eget preg på utdanningen.
- Er det noen typer kompetanse som mangler i høringsutkastet til retningslinje?
 - Vi savner minoritetsperspektivet i «Rammer for sosialt arbeid» (s. 2) og foreslår å føye det til slik: Sosialt arbeid i et urfolk- og minoritetsperspektiv. Vi ønsker at sosialt arbeid med familier tydeliggjøres innledningsvis i retningslinjene, ved å føye familie til målsettingen med studiet slik: «Etter endt utdanning skal kandidaten kunne arbeide med sosiale problemer på individ, familie, gruppe og samfunnsnivå.» (s. 1).
- Er beskrivelsen av den delen av utdanningen som foregår i praksis (praksisstudiet) hensiktsmessig og gjennomførbar?
 - Vet ikke
- Begrunn svaret
 - Vi er enig i at praksis er en sentral del av studiet og støtter intensjonen om to praksisperioder. Dette vil kreve mer av praksisfeltet, og praksisstedene vil antakelig måtte ta imot studenter gjennom større deler av året. Dessuten vil det være vanskelig å få nok praksisplasser i forvaltningen slik at alle studentene kan få praksis der. Vi mener kravet om to praksisperioder burde følges av en lovendring slik at det ble lovpålagt å ta imot studenter i praksis for tjenestene, eller at det ble et tydeligere krav på å ta imot studenter i praksis. Vi støtter også intensjonen om veiledningskompetanse, men stiller spørsmål ved hvordan praksisveilederne skal få denne kompetansen. Vi anbefaler at det følger finansiering til praksisstedene.
- I hvilken grad er omfanget på retningslinjen gjennomførbart innenfor rammene av en 3-årig bachelorutdanningen? Besvar på en skala fra 1-5 der '1' er 'alt for lite omfattende' og '5' er 'alt for omfattende'
 - 5
- Begrunn svaret
 - Det er allerede vanskelig å gjennomføre den gjeldende rammeplanen innenfor rammen på tre år, og i retningslinjene er det kommet inn flere nye områder. Dessuten vil det bli krevende å ta inn

en praksisperiode til. Det ser ut til at retningslinjene vil føre til at ferdighetstreningen også må økes.

- Er ferdighetstreningen i utdanningen tilstrekkelig vektlagt? Besvar på en skala fra 1 -5, der '1' betyr 'absolutt ikke tilstrekkelig' og '5' betyr i 'absolutt tilstrekkelig'
 - 4
- Begrunn svaret
 - Vi finner at ferdighetstreningen er godt beskrevet. Det er bra at det er presisert at det skal foregå i mindre grupper, men det bør settes inn et maksimumsantall på 15 studenter. Det anses også positivt at denne skal være obligatorisk. Det er bra at det er presisert at de bør ledes av en fagansatt med profesjonsbakgrunn. Vi foreslår følgende tilføyelse på s. 6/7: "Ferdighetstreningen skal ha et dannelsesaspekt som knytter seg til selvutvikling og at studentenes egne erfaringer og holdninger bør være i fokus." Å styrke praksis og ferdighetstrening er læringsarenaene hvor vi har mulighet til å jobbe med kompetente yrkesutøvere for både nåtid og framtid.
- Den delen av studiet som foregår i praksis er omtalt under studiets oppbygging. Er det flere eller andre forhold knyttet til praksisstudiene som bør inn i retningslinjene?
 - Vi synes at praksisstudiene er godt dekket i retningslinjene, men vil støtte et forslag om lovpålegg om å ta i mot studenter i praksis.
- Er det andre høringsinnspill?
 - Vi er usikre på hva «dette» i første linje på s. 2 henviser til. Antakelig hører dette første avsnittet på s. 2 sammen med siste avsnitt på s. 1, og disse bør slås sammen. I innledningen til kunnskapsområder har vi to innspill. Vi vil bytte ut yrkesspesifikke standarder med yrkesetiske standarder, slik: «Sosialt arbeid er en egen disiplin med profesjonsspesifikke arbeidsmåter og yrkesetiske standarder.» (2. linje). I siste linje står det at sosiale problemer er et sentralt område for sosialt arbeid. Vi foreslår å styrke dette utsagnet og skrive det sentrale området: «For sosialt arbeid er sosiale problemer det sentrale området, ...». Vi finner forøvrig inndelingen av de tre kunnskapsområdene med rammer for sosialt arbeid, kunnskap om sosiale problemer og arbeid med sosiale problemer, som ryddig og strukturerende, selv om det fører til noen gjentakelser i

læringsutbyttene. Vi har en tilføyelse på III.3: «Kan gjenkjenne symptomer på vold, overgrep og omsorgssvikt, og kan avdekke ...».

På III.8 vil vi endre ordlyden til: «Kan anvende kunnskap om saksgangen i kommunal barneverntjeneste, i arbeid med avklaring av meldinger, undersøkelse, iverksettelse og oppfølging av tiltak.»

På pkt. III.9 ønsker vi å tilføye omsorgssvikt.

- Sykepleierutdanningen: I hvilken grad vurderes utkast til retningslinjen å være i tråd med tjenestenes fremtidige kompetansebehov? Besvar på en skala fra 1 -5, der '1' betyr 'svært liten grad' og '5' betyr 'i svært stor grad'
 - 3
- Begrunn svaret
 - Det anbefales at sykepleie som fagområde i større grad vektlegges i retningslinjen for utdanningen. Sykepleie som profesjonsområde må komme tydeligere frem og bør derfor inn i et av punktene i kunnskapsområdene. De foreslåtte kunnskapsområdene er lite kompatible med den vridning som skjer i praksis, blant annet i primærhelsetjenesten (hvor fokus er å lære å leve med egen helsetilstand). UiA mener at punktet om kunnskapsområder bør omarbeides slik at sykepleie som profesjonsområde kommer tydeligere frem. Det ble diskutert om uttrykket «Helsefremmende arbeid» bør erstatte «Helse». Vi har følgende forslag til endring av kunnskapsområdene: I. Sykepleie, helse og sykdom II. Sykepleieprofesjon, etikk og samhandling III. Vitenskapsteori og forskningsmetode IV. Innovasjon, tjenesteutvikling og teknologi V. Faglig ledelse, kvalitet og pasientsikkerhet Kritisk tenkning og refleksjon må komme tidligere inn i studiet. Under formålsbeskrivelsen savnes samfunnsperspektivet.
- I hvilken grad vurderes utkast til retningslinjen å være i tråd med brukernes fremtidige behov for kompetanse i tjenestene? Besvar på en skala fra 1 -5, der '1' betyr 'i svært liten grad' og '5' betyr 'i svært stor grad'
 - 3
- Begrunn svaret
 - Vi etterlyser brukermedvirkning og brukerinvolvering som gjennomgående tema i utdanningen. Pasientens fokus blir for lite vektlagt, dette må tydeligere frem.

- Hvordan vurderes graden av detaljering med hensyn til utdanningsinstitusjonens behov for autonomi (mulighet for lokal tilpasning) og behovet for nasjonal standardisering å være ivaretatt i læringsutbyttebeskrivelsene? Besvar på en skala fra 1 -10, der '1' er 'alt for detaljerte' og '10' er 'alt for generelle'
 - 5
- Begrunn svaret
 - I punktet «Krav til studiets oppbygging» forslår vi at tabellen blir tatt bort, for å sikre autonomi og mulighet for lokal tilpasning. Et felles innhold i første studieår kan likevel være hensiktsmessig.
- Er det noen typer kompetanse som mangler i høringsutkastet til retningslinje?
 - Vi etterlyser brukermedvirkning og brukerinvolvering som gjennomgående tema. Det ønskes at pedagogisk kompetanse tydeliggjøres i retningslinjen. Dette kommer først under punktet «Krav til praksisstudiene». Det bør være større fokus på «Helsefremmende arbeid» i retningslinjen. Vi ønsker fokus på omsorgsbegrepet og omsorgsforskning.
- I hvilken grad er omfanget på retningslinjen gjennomførbart innenfor rammene av en 3-årig bachelorutdanningen? Besvar på en skala fra 1-5 der '1' er 'alt for lite omfattende' og '5' er 'alt for omfattende'
 - 3
- Begrunn svaret
 - Vår vurdering er at deler av formålsbeskrivelsen, spesielt andre avsnitt, setter store krav til en nyutdannet sykepleier. Vi stiller spørsmål om dette er riktig nivå.
- Er forslaget til oppbygging av studiet tilstrekkelig for å sikre helhet og sammenheng i utdanningen?
 - Ja
- Begrunn svaret
 - Sammenhengen mellom, og i, de ulike fagområdene er etter vår vurdering godt nok ivaretatt. Vi vil imidlertid at følgende tema også inngår gjennomgående: - Etikk, kommunikasjon og samhandling - Vitenskapsteori og forskningsmetode - Internasjonalisering og praksisstudier
- Hvilket alternativ anses å være mest hensiktsmessig og gjennomførbart?

- B
- Begrunn svaret
 - Studentene trenger å bli kjent, få tid til utvikling, refleksjon og læringsutbytteopptilnåelse i de ulike praksisområdene. Veilederne i praksis og ved lærestedet trenger tid for å kunne evaluere studentene. Det ønskes 2 perioder på minst 8 uker, én i spesialisthelsetjenesten og én i primærhelsetjenesten.
- Er det andre høringsinnspill?
 - Kommentarer til områdene for læringsutbyttene: Helse og sykdom • Vedr. Kunnskap o ulike perspektiver på helsebegrepet. o Kunnskap er forskjellig fra praktisk dyktighet (j.fr. punkt 12). o Funksjon er en ferdighet (j.fr. punkt 4 og 5). o Pasientens perspektiv, opplevelse av å ha en sykdom, bør inkluderes i større grad. o Brukermedvirkning og brukerinvolvering som gjennomgående tema. o Ønsket formuleringer av læringsutbytte: ♣ Punkt 8: «Har kunnskap om barn og unges normale psykologiske utvikling, hva som hemmer og fremmer og påvirker denne.» ♣ Punkt 9: «Har bred kunnskap om psykiske lidelser og helse, sammenhengen mellom psykisk og fysisk helse og hvordan disse gjensidig påvirker hverandre.» ♣ Punkt 11: «Har bred kunnskap om farmakologi og legemiddelhåndtering» • Vedr. Ferdigheter o Ønsket formuleringer av læringsutbytte: ♣ Punkt flyttet fra Generell kompetanse: «Kan anvende legemidler på en forsvarlig måte». ♣ «kan anvende kunnskap om brukermedvirkning, psykisk lidelse og helse til å kunne involvere enkeltmennesker og familier i å samle opplysninger, vurdere, planlegge, iverksette og evaluere aktuelle tiltak ♣ Punkt 4: Uttrykket «Samiske pasienters språk- og kulturbakgrunn» bør erstattes med «Urfolk og minoriteters språk- og kulturbakgrunn», j.fr. punkt 5 under Generell kompetanse. • Vedr. Generell kompetanse o Ønsket formuleringer av læringsutbytte: ♣ Nytt punkt: «Kunne reflektere over egen praksis med utgangspunkt i etisk tenkning og teori». Etikk, kommunikasjon og samhandling • Vedr. Kunnskap o Refleksjon bør tas inn som begrep. o Ønsket formuleringer av læringsutbytte: ♣ Nytt punkt: «Har kunnskap om etiske teorier og prinsipper». ♣ Nytt punkt: «Har kunnskap om kommunikasjon og samhandling». ♣ Punkt 2: Uttrykket «Kjenner til» ønskes erstattet med «Har kunnskap om». ♣ Punkt 3

endres til: «Kjenner til urfolk og minoriteters pasientrettigheter, og har forståelse for hva det innebærer å ha status som minoritet eller urfolk». • Vedr. Ferdigheter o Ønsket formuleringer av læringsutbytte: ♣ Nytt punkt: «Har innsikt i egen yrkesutøvelse». ♣ Nytt punkt: «Kan møte pasienten med respekt og empati». ♣ Nytt punkt: «Kan identifisere og reflektere over etiske problemstillinger».

Vitenskapsteori og forskningsmetode • Vedr. Kunnskap: o Nytt punkt: «Har kunnskap om forskningsetikk». • Vedr. Ferdigheter: o Ønsket formuleringer av læringsutbytte: ♣ Punkt 1: «Gjennomføre systematiske søk, vurdere og stille kritiske spørsmål og gjøre vurderinger basert på vitenskapelig litteratur». • Vedr. Generell kompetanse: o Ønsket formuleringer av læringsutbytte: ♣ Nytt punkt: «Kan arbeide kunnskapsbasert...». Faglig ledelse og tjenesteutvikling • Vedr. Kunnskap o Ønsket formuleringer av læringsutbytte: ♣ Punkt 1 endres til: «Har kunnskap om sykepleiens historiske utvikling...» Kvalitet og pasientsikkerhet • Vedr. Kunnskap o Punkt 3 endres til: «Har kunnskap om relevant lovverk, nasjonale føringer og juridiske bestemmelser...». • Vedr. Ferdigheter o Ønsket formuleringer av læringsutbytte: ♣ Punkt fire endres til: «Kunne anvende kartleggings» Innovasjon, helseteknologi og digital kompetanse • Vedr. Kunnskap o Endre begrepet «helseteknologi» til «teknologi». o Vurderes hvilket omfang digital kompetanse skal ha i utdanningen. o Ønsket endringer i formuleringer av læringsutbytte: ♣ Nytt punkt 1: «Kjenner til relevant teknologisk verktøy». ♣ Nytt punkt 2: «Kjenner til innovative løsninger i helsetjenesten». ♣ Nåværende punkt 2 endres til punkt 3. • Vedr. Ferdigheter o Ønsket formuleringer av læringsutbytte: ♣ Punkt 1 endres til: «Kan anvende etiske og juridiske» • Vedr. Generell kompetanse o Ønsket formuleringer av læringsutbytte: ♣ Punkt 4 endres til: «Kjenner til innovasjonsprosesser og kan utnytte tjenesteinnovasjon». Krav til studiets oppbygning I avsnitt fire

- Vernepleierutdanningen: I hvilken grad vurderes utkast til retningslinjen å være i tråd med tjenestenes fremtidige kompetansebehov? Besvar på en skala fra 1 -5, der '1' betyr i 'svært liten grad' og '5' betyr 'i svært stor grad'
 - 4
- Begrunn svaret

- Tjenestene er samordnet med bl.a. samhandlingsreformen. Brukere av tjenestene bor i hovedsak hjemme og kan motta helse- og sosialtjeneste fra samme fagpersonale. Dette innebærer med andre ord et mindre fragmentert tjenestetilbud. I formålsbeskrivelsen er det ønskelig å tydeliggjøre det helsefaglige arbeidet. Følgende alternative formulering foreslås: «Utdanningen vektlegger helsefaglig arbeid, miljøterapeutisk arbeid, habilitering og rehabilitering.» Det er fokus på kompetanse, ikke på enkeltstående brukergrupper (St.meld. 13, 2011/2012). Det anses likevel relevant å fremheve funksjonshemming/funksjonsvansker. Følgende formulering ønskes tatt inn i formålsbeskrivelsens 2. avsnitt: «Vernepleierutdanningen er en helse- og sosialarbeiderutdanning som er rettet mot mennesker med ulike funksjonsvansker, herunder fysiske, psykiske og sosiale. Vernepleierutdanningen gir dessuten særlig kompetanse i forhold til kognitive funksjonsvansker.» Tverrprofesjonelt samarbeid synes tilfredsstillende ivaretatt, og det legges vekt på evne til innovasjon.
- I hvilken grad vurderes utkast til retningslinjen å være i tråd med brukernes fremtidige behov for kompetanse i tjenestene? Besvar på en skala fra 1 -5, der '1' betyr 'i svært liten grad' og '5' betyr 'i svært stor grad'
 - 5
- Begrunn svaret
 - Hovedfokus er helsefag, rehabilitering, habilitering og miljøterapeutisk arbeid. Det vektlegges også velferdsteknologi som vil dekke framtidige behov. Andre sentrale læringsutbytter knyttes til kunnskapsbasert praksis, likestilling og ikke-diskriminering.
- Hvordan vurderes graden av detaljering med hensyn til utdanningsinstitusjonens behov for autonomi (mulighet for lokal tilpasning) og behovet for nasjonal standardisering å være ivaretatt i læringsutbyttebeskrivelsene? Besvar på en skala fra 1 -10, der '1' er 'alt for detaljerte' og '10' er 'alt for generelle'
 - 4
- Begrunn svaret
 - Detaljeringsgraden anses passelig under forutsetning av at de enkelte utdanningene kan organisere emner, struktur, oppbygging og progresjon. Retningslinjene anses omfattende med mange læringsutbytter.

- Er det noen typer kompetanse som mangler i høringsutkastet til retningslinje?
 - Det er viktig å peke på kompetanse i forhold til fysiske, psykiske og sosiale funksjonsvansker, sammen med kognitive funksjonsvansker.
- Er beskrivelsen av den delen av utdanningen som foregår i praksis (praksisstudiet) hensiktsmessig og gjennomførbar?
 - Nei
- Begrunn svaret
 - I retningslinjene foreslås et minimum på 35 uker praksis. Dersom antall uker i det hele tatt skal spesifiseres, anses 35 uker for mye som et minimumskrav. Et rimelig minimumskrav bør ligge på 30 uker. Tidligere rammeplan viser til at 1/3 av studiet er praksisstudier. Dette bør videreføres. 30 uker vil således være et relevant minimumskrav. Utdanningsinstitusjonene kan øke rammen dersom det er ønskelig. Det kan være grunn til å spørre om det er nødvendig med et eget punkt om praksis. Det viktigste er at kandidaten oppnår studiets læringsutbytter og at disse er plassert også i praksisemner.
- I hvilken grad er omfanget på retningslinjen gjennomførbart innenfor rammene av en 3-årig bachelorutdanningen? Besvar på en skala fra 1-5 der '1' er 'alt for lite omfattende' og '5' er 'alt for omfattende'
 - 3
- Begrunn svaret
 - Omfanget på retningslinjen anses som passelig.
- Er det viktig å nevne særskilte grupper i formålet slik retningslinjen beskriver?
 - Nei
- Begrunn svaret
 - Det viktigste er å peke på kompetansen. Samtidig anses vernepleiers kjerneområde å være en aktiv medhjelper for mennesker som har en funksjonshemming.
- Hvilke konsekvenser vil dette har for utdanningsinstitusjonene?
 - UiA er enig i at det bør legges til rette for studentmobilitet mellom utdanningsinstitusjonene, men ser en rekke utfordringer i denne forbindelse. På denne bakgrunn mener vi at formuleringen «skal legges til rette for» bør endres til «bør i størst mulig grad legges til rette for».

- Er det andre høringsinnspill?
 - Generelt kan det framstå noe uklart når retningslinjene bruker begrepene funksjonsnedsettelse, funksjonsvansker, nedsatt funksjonsevne og funksjonshemming om hverandre. Dette gjelder for eksempel i formålsbeskrivelsen. Begrepsbruken kan med fordel avgrenses/tydeliggjøres. I formålsbeskrivelsen er det ønskelig å tydeliggjøre det helsefaglige arbeidet. Følgende alternative formulering foreslås: «Utdanningen vektlegger helsefaglig arbeid, miljøterapeutisk arbeid, habilitering og rehabilitering». Det stilles spørsmål om noen av kunnskapsområdene er overlappende og vi ber om at det vurderes om noen av disse kan slås sammen. Et eksempel kan være kunnskapsområdene V og VI og eventuelt også I, V og VI. Under kunnskapsområde IV (Helse, sykdom og funksjonsnedsettelse) foreslår vi følgende endringer: Læringsutbytte i forhold til kunnskap • Punkt 5 endres til: Har kunnskap om helsefremming og sykdomsforebygging ... (bytte rekkefølge for å fremheve viktighet av helsefremmende arbeid) • Punkt 6 endres til: Har kunnskap om symptomer, behandling, pleie- og omsorgstiltak av de vanligste somatiske og psykiske lidelsene innen fagområdet. • Punkt 8 endres til: Har kunnskap om gjeldende forsvarlig legemiddelhåndtering. Læringsutbytte i forhold til ferdigheter • Punkt 1 endres til: Kan anvende faglig kunnskap for å observere og vurdere symptomer på sykdom og sette inn nødvendig pleie og omsorgstiltak, samt ved behov innhente bistand hos annet helsepersonell eller henvise videre for å sikre forsvarlig bistand og behandling til personer med behov for helsehjelp. • I tillegg foreslås nytt punkt: Kan anvende dokumentasjons- og kommunikasjonsverktøy.

Gi tilbakemelding

